

İlkokul Öğrencilerinin İyi Oluşunu Kavramsallaştırmak: Sistematik Bir İnceleme*

Conceptualizing Well-Being of Elementary Students: A Systematic Review

Sümevra Dülgergil¹, Serkan Çelik²

¹Sorumlu Yazar, Hacettepe Üniversitesi, sumeyradulgergil@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0001-7689-837X>)

²Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, sercelikan@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0002-4935-1499>)

Geliş Tarihi: 04.02.2023

Kabul Tarihi: 18.08.2023

ÖZ

Bu çalışmada Türkiye'deki ilkökul öğrencilerinin iyi oluşlarına (well-being) odaklanan alanyazını sistematik olarak gözden geçirmek amacıyla beş veri tabanı kullanılarak (Ulusal Tez Merkezi, TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizin, ERIC, Scopus ve Web of Science) sistematik arama yapılmış ve ilkökul öğrencilerinin iyi oluşlarını ele alan, Türkçe ve İngilizce dillerinde nitel, nicel ve karma yöntemlerden herhangi biri kullanılarak yazılmış, veri tabanında bulunan veya hakemli bilimsel dergilerde yer alan çevrimiçi erişilebilir tezler ve makaleler incelenmiştir. Belirlenen ölçütler kapsamında 15 çalışma dahil edilmiş, ağırlığın nitel ve nicel desenlerde olduğu, iyi oluşun, ağırlıklı olarak ilkökulda psikoloji, beden eğitimi ve spor disiplinleri ile birlikte ele alındığı belirlenmiştir. Çalışmaların konu alanlarının: iyi oluşu tanımlama, çocukların iyi oluşlarını etkileyebilecek, koruyabilecek ve geliştirebilecek değişkenlerin etkisine bakma ve iyi oluş-akademik başarı ilişkisi olduğu saptanmıştır. Araştırma, iyi oluşun-“psikolojik iyi oluş”, “öznel iyi oluş”, “psikolojik ve duygusal iyi oluş”, “bağlanma, duygular ve beklentiler”, “sosyal duygusal iyi oluş” ve “zihinsel iyi oluş” gibi çeşitli biçimlerde ele alındığını ortaya çıkarmıştır. İncelenen çalışmalarda ebeveyn tutumunun, kardeş ilişkilerinin, arkadaşlık ilişkilerinin, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin, öğrencinin sosyo-duygusal gelişiminin, psikolojik sağlamlığının ve okul ortamındaki nezaketin ilkökul öğrencilerinin iyi oluşları üzerinde etkili oldukları görülmüştür. Elde edilen bulgular alanyazın ışığında tartışılarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: İlkokul öğrencileri, iyi oluş, refah, esenlik.

ABSTRACT

In this study, a systematic research was conducted using five databases (National Thesis Center, TÜBİTAK ULAKBİM TR Index, ERIC, Scopus and Web of Science) in order to systematically review the literature on well-being of primary school students in Turkey. In line with this purpose, online accessible theses and articles in the databases or in peer-reviewed scientific journals that addressed the well-being of primary school students were examined. Within the scope of the determined criteria, 15 studies were included. It was noted that the subject areas of the studies were: defining well-being, looking at the effect of variables that can influence, protect and improve children's well-being, and the relationship between well-being and

academic achievement. The research outcomes revealed that well-being was addressed in various forms such as "psychological well-being", "subjective well-being", "psychological and emotional well-being", "attachment, emotions and expectations", "social emotional well-being" and "mental well-being". We have derived that parental attitude, sibling relationships, friendship relationships, teacher-student relationships, socio-emotional development of the student, psychological resilience and kindness in the school environment were effective on the well-being of primary school students.

Keywords: Primary/elementary students, well-being, wellbeing, well being.

GİRİŞ

Uluslararası alanyazında “well-being” (Dubale & Mekonen, 2022) ve “wellbeing” (Tuukkanen & Pekkarinen, 2022) kavramları Türkçe dilinde “iyi oluş” (Başaran vd., 2020), “refah” (Kandemir, 2017) ve “esenlik” (İslamoğlu & Börü, 2007) olarak kullanılmaktadır. Yapılan çalışmaların önemli bir kısmında “well being/ iyi oluş”, mutluluk/mutlu insan kavramına gönderme yapılarak (Keyes, 1998; Oishi vd., 2009; Buchanan vd., 2022) betimlenmektedir.

Wilson (1967) mutlu bir insanı; genç, sağlıklı, iyi eğitilmiş, iyi bir maaşı olan, dışa dönük, iyimser, endişesiz, inançlı, benlik saygısı olan bir kişi ile evli, işinde yüksek morale sahip, ulaşılabilir beklentileri olan, geniş bir zekâ kapasitesi olan kişi olarak tanımlamaktadır. Günümüzde de mutluluk; iyi oluş, mutluluk, doyum, moral, öznel iyi oluş (Bozgün & Kösterelioğlu, 2020), pozitif duygulanım, akademik iyi oluş, psikolojik iyi oluş (Başaran vd., 2020), zihinsel iyi oluş (Mealings, 2022), fiziksel iyi oluş, sosyal iyi oluş, duygusal iyi oluş (Courtwright vd., 2022) gibi çeşitli kavramlarla (Keyes, 2005) karşımıza çıkmaktadır.

Kişiyi mutsuz eden olayların azlığından, mutlu eden olayların çokluğundan (Lewinsohn & Amenson, 1978) veya problemlerin yokluğundan kaynaklandığı dar görüşün aksine iyi oluş, çok daha geniş bir anlam taşımaktadır (Long vd., 2012). İyi oluş; farklı yaklaşımların bir sentezi olarak bilişsel ve kişisel faktörlerin yer aldığı, yaşanan olaydan çok kişinin olayları yorumlama biçimine de bağlı olduğu (Sweney vd., 1982) bütüncül bir yapıya sahiptir. Sadece koşullara bağlı veya koşullardan bağımsız yalnızca bireyin kişisel özelliklerini dikkate alan bir iyi oluş değerlendirmesinden ziyade, ikisinin de dikkate alınması gerektiği vurgulanmaktadır.

1.1. İyi Oluş ve Eğitim

Veenhoven (2021), tarafından gerçekleştirilen Dünya Mutluluk Verileri araştırmasına göre; Türkiye 2010-2019 yılları mutluluk ortalaması 10 üzerinden 6.0 olarak belirlenmiş ve araştırmaya katılan 160 ülke arasında 94. sırada yer almıştır. Bu verinin giderek düşmemesi için toplumun farklı evrelerinden kesitler olarak durum tespitinin kendi bağlamında ele alınması, iyileşmenin yakalanması veya iyi oluş halinin yüksek çıkması halinde, durumu koruma adına politikalar geliştirilmesi gerekmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan “Yaşam Memnuniyeti Araştırması’na (2021) göre 2020 ve 2021 yıllarında bireylerin eğitim seviyelerinin yükseldikçe daha mutsuz oldukları belirlenmiştir. Dolayısıyla bireylerin çeşitli yaşam döngülerini kapsayan eğitim sistemi içinde iyi oluşlarının ele alınması, gerektiğinde müdahalenin yapılması, uygun politikaların geliştirilmesi ve gerçekleştirilmesi önemli görülmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı (2018), bireysel gelişim ve öğretim programlarına ilişkin değerlendirmesinde "öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir" ibaresine yer vermektedir. Öğrencinin bir disiplinde edindiği kazanımın başka bir disiplini de etkileyeceği vurgulanmaktadır. Çocukların iyi oluşuna dair sağlanan katkılar, psikoloji haricinde tüm disiplinlere ve toplumun mutluluk inşasına yarar sağlayacağı göz önüne alındığında katma değeri yüksek bir çabadır. Novarro ve arkadaşları 10 ile 12 yaş arasında 1058 öğrenci ile yürüttükleri çalışmada öznel iyi oluşun; zorbalıkla negatif ilişkili olduğunu (Aktr., Goldberg vd., 2019), McNeely ve arkadaşları (2002) öğrencilerin akranlarıyla iyi anlaştıklarında

okula bağlanma konusunda daha iyi olduklarını ve dolayısıyla daha başarılı olduklarını tespit etmiştir. Gilbert (2006) insanların gerçekleştirdiklerinde kendilerine mutluluk sağlayacağına dair inançlarının davranışlarına rehberlik ettiğini, sonucunda kendilerine mutluluk getireceğini düşündükleri davranışları gerçekleştirme eğiliminde olduklarını belirtmektedir. Çocukların eğitim aracılığıyla iyi oluşlarının keşfedilmesi, geliştirilmesi öğrencilerin eğitim-öğretim hedeflerine ulaşmada kolaylık sağlayacağı, denge ve uyum halinde olan bireylerin yetişmesi ve dolayısıyla toplumun inşa edilmesine eğitim aracılığıyla katkı sunulacağı düşünülmektedir.

1.2. İlkokul Öğrencileri ve İyi Oluş

Çocukların iyi oluş düzeylerinin, mutluluklarının artması halinde, Wilson ve Matheny (1983) uzun süreli dikkatlerinin artacağını, Weinstein (1982) pozitif teşviklere daha açık olacaklarını ve mutlu insanların, pozitif teşviklerle diğer insanlara göre daha fazla pozitif açıdan değişim kaydettiklerini tespit etmişlerdir. Çocukların benzer koşullarda mutluluğu nasıl, hangi faktörlere göre farklı düzeylerde inşa ettiklerinin anlaşılması hem şimdi hem de gelecek için önemli bir girişimdir.

Gelişim, organizmanın, büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimleriyle sürekli olarak ilerleme kaydeden değişmesidir (Senemoğlu, 2018, s.3). İlkokul dönemi 6-10 yaş çocuklar bilişsel, fiziksel, ahlak ve kişilik yönünden gelişimlerine devam etmektedir. Erikson'un (1993) psiko-sosyal gelişim kuramında yer alan kişilik gelişimine yönelik sekiz kritik dönemden 6-12 yaş, "başarıya karşı aşağılık duygusu" olarak adlandırılan atlatılması gereken bir kriz çatışma evresi olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrenciler bütüncül olarak bu kriz dönemi çeşitli değişkenlerle sürekli yapılandırmaktadırlar.

Duckworth (2019), üstün başarı için kişinin dayanıklı, çalışkan, hedefi olan, rotasını çizmiş olması gerektiğini, bazı insanların işler yolundayken harika olduğunu fakat işler yolunda gitmediğinde yıkıldıklarını bunun da başarısızlığı doğurduğunu belirtmektedir. Hoşnutluk, memnuniyete giden yol sıkıntı, zorluklardan geçmektedir (Diener, 2009). Öğrencilerin kendilerine dair algılarını nasıl oluşturduklarını, hangi olumsuzluklara nasıl bir direnç gösterip dayanabildiklerini, hangi durumlarda esneyebildiklerini ve üstesinden gelebildiklerini anlamının küçük yaşlarda önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda Thompson ve Aked'in (2009) de belirttiği gibi çocukların iyi oluşlarının ölçülmesi problemlerin erken tanınması, sunulan koşulların hangilerinin işe yarayıp yaramadığının anlaşılması, işe yarananların niçin etkili olduklarının belirlenmesi ve önleyici çalışmalara farkındalık oluşturmaları bakımından önemlidir.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, çevrimiçi olarak erişilebilen, açık erişimli veri tabanlarından elde edilen Türkiye'de gerçekleştirilmiş makaleler ve tezler aracılığıyla, ilkokul öğrencileriyle yürütülen ve onların iyi oluşuna odaklanan alanyazını sistematik olarak gözden geçirmektir. Bu amaç doğrultusunda yanıt aranan araştırma soruları aşağıda sunulmuştur:

1. Türkiye'de gerçekleştirilmiş ilkokul öğrencileriyle yürütülen ve onların iyi oluşuna odaklanan makale ve tezlerin **demografik özellikleri** nelerdir ve hangi araştırma **desenleriyle** tasarlanmıştır?
2. İncelenen çalışmalarda **hangi veri toplama araçları** hangi amaçlarla kullanılmıştır?
3. İncelenen çalışmalarda hangi **araştırma yöntemleri** kullanılmıştır?
4. İncelenen çalışmaların **disiplinlere** dağılımı nasıldır?
5. İncelenen çalışmaların **konu alanları dağılımlarına** dair çıkarımlar nelerdir?
6. İncelenen çalışmalar ilkokul öğrencilerinin iyi oluşunu **hangi kavramlarla** ele almakta ve tanımlamaktadır?
7. İncelenen araştırmaların **sonuçlarına** dair çıkarımlar nelerdir?
8. İncelenen çalışmalar ışığında ilkokul öğrencilerinin iyi oluşuna **yönelik önerilerin** yönelimi nasıldır?

YÖNTEM

Türkiye’de ilkököl öğrencilerinin iyi oluşlarını, öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirmiş araştırmaların kapsamını belirlemek amacıyla; mevcut araştırmaların yaratmış olduğu kanıtlara dayalı, güncel ve eksiksiz bir anlayış geliştirebilme ihtiyacına yönelik geliştirilmiş, güncel durumunun bilimsel bir özetini sağlamak amacıyla oluşturulan sistematik incelemeden (Lasserson vd., 2019) yararlanılmaktadır. Bu çalışmada, çocukların iyi oluşlarına yönelik çalışmaların sistematik bir incelemesi gerçekleştirilmiştir. Çalışmayı gerçekleştirecek araştırmacıların, yapılacak incelemelere dair tutarlılığını artırmak adına inceleme ölçütleri çizelgesi oluşturulmuştur. İncelemenin sistematik bir şekilde yürütülmesi için; araştırmaya başlamadan önce incelemenin amaçları tanımlanmış, bilgi kaynakları ve veri tabanları seçilmiş, arama stratejisi ve arama metni geliştirilmiş, dahil etme ve hariç tutma ölçütleri belirlenmiş, tarama sonrasında; kodlama çalışmaları yapılmış ve son olarak sonuçlar sentezlenerek raporlanmış (Newman ve Gough, 2020) makalenin bulgular kısmında sunulmuştur.

2.1. İnceleme Ölçütleri

2.1.1. Amaç

Tüm zamanlarda, Türkiye’de ilkököl öğrencilerinin iyi oluşlarına yönelik gerçekleştirilen çalışmaların; iyi oluşu tanımlama, iyi oluşun yapısını anlama, ilgili çalışmaların yönelimini belirleme, kavrama dair gelişmekte olan bilgiyi ve bu bilginin bütüncül bir değerlendirmesini yapmak amacıyla gerçekleştirilen bir kapsam belirleme çalışmasıdır.

2.1.2. Bilgi Kaynakları

İlgili olma potansiyeline sahip araştırmaları belirlemek için, Ulusal Tez Merkezi, TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizin, Scopus, Web Of Science, Google Scholar, Educational Resource Centre (ERIC), JSTOR-Journal Storage ve Taylor and Francis elektronik veri tabanlarında, 05 Ekim 2021 – 23 Kasım 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Aramalar sonunda çalışmalar sınıflandırılmış ve kopyası bulunan çalışmanın kopyası silinmiştir.

2.1.3. Arama Yöntemi

Arama Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki dilde gerçekleştirilmiştir. Her dilde kullanılacak arama metinleri belirlenerek taramalar gerçekleştirilmiştir. Türkçe yayın taranan veri tabanları için kullanılan anahtar kelimeler: “çocuk”, “eselik”, “iyi oluş”, “refah”, “ilkokul öğrencisi”, “6–10 yaş”, “ergenlik öncesi” şeklindeyken İngilizce yayın taranan veri tabanları için kullanılan araştırma arama metni aşağıdaki şekildedir:

allintitle:(“well-being” OR (“wellbeing”) OR (“well being”)) AND (“primary school”) OR (“primary education”) OR (“elementary school”) OR (“elementary education”).

2.1.4. Uygunluk Ölçütleri

Çalışmaların incelemeye **dahil olma** ölçütleri:

- Çalışmanın çocukların esenliğinin bir ölçümünü ve esenliğini etkilediği varsayılan bir değişkeni içermesi,
- Çalışmanın Türkiye’de yaşayan ve ilkököl çağındaki çocuklarla (6–11 yaş) yürütülmüş olma,
- Çalışmanın zaman kısıtlaması olmadan erişilebilir olması,
- Yapılan taramalar sonunda çalışmaya konu olan kavramın, yabancı alanyazında “well-being, wellbeing, well being” olarak üç farklı yazım şeklinde Türkçe alanyazında ise “eselik, iyi oluş veya refah” kelimeleriyle ele alındığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla diğer uygunluk ölçütlerine uyan ve eselik, iyi oluş ve refah kelimelerinden herhangi biri kullanılarak gerçekleştirilen araştırmalar olma,

- Hakemli bir dergide yayımlanan makaleler veya yayınlanmamış tezler olması,
- Çalışmanın yöntemi konusunda herhangi bir kısıtlamaya gidilmemiş nitel, nicel veya karma tüm çalışmalar,
- Tam metin Türkçe veya İngilizce erişilebilme,
- Tezi ve makalesi ilgili olan araştırmalardan daha fazla incelemeye dâhil olması nedeniyle makalenin incelenmesi,
- Çalışma Türkiye örnekleme ve yanında birçok ülkede gerçekleşmişse Türkiye’de erişilen sonuçlar vurgulanarak incelenmesi,
- Çalışma hem ilkököl hem de ortaokul düzeyinde bir örnekleme sahipse ilkököl düzeyinde incelenmesi, olarak belirlenmiştir.

Çalışmaların incelemeden **hariç tutulma** ölçütleri:

- İlköğretim anahtar kelimesinden dolayı, ortaokul (5., 6., ve 7. sınıflar) öğrencileriyle çalışmanın gerçekleştirilmiş olması,
- Kitaplar, tavsiye metinleri, derlemeler, bildiriler içinde yer alması,
- Özel eğitim kapsamında yapılan çalışmalar olması,
- Erişilebilir olmaması
- Eğitim, eğitim psikolojisi alanlarının dışında herhangi bir disiplinin konusu olması, nedenleriyle hariç tutulmuştur.

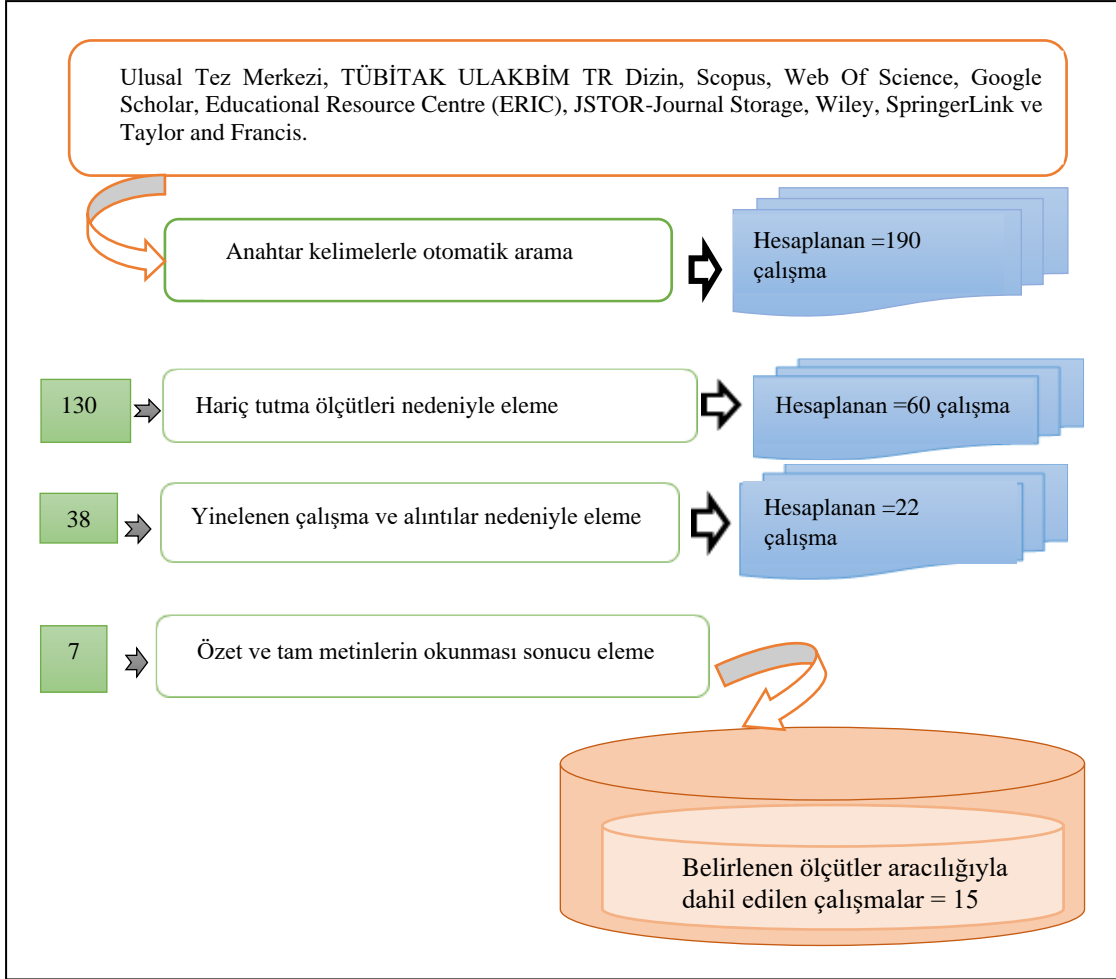
2.2.Verilerin Toplanması

Araştırmada yer alan çalışmalar, ilkököl öğrencilerinin iyi oluşları ile ilgili, onlarla birlikte yürütülen, zaman kısıtlaması olmadan erişilebilir, Türkiye’de yapılmış makale ve tezlerden oluşmuştur.

Verilerin toplanma aşamasında, Türkçe yayınlarda; “çocuk”, “esenlik”, “iyi oluş”, “refah”, “ilkokul öğrencisi”, “6 – 10 yaş”, “ergenlik öncesi” İngilizce yayınlarda; “well-being”, “wellbeing”, “well being”, “primary school”, “primary education”, “elementary school”, “elementary education” anahtar kelimeleriyle zaman kısıtlamasına gidilmeden tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda ilgili olduğu düşünülen 190 çalışma listelenmiştir. İngilizce aramalarda ise Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmalar listelenmiştir. Arama stratejisi ve çalışma seçme sürecine ilişkin akış **Şekil 1**’de sunulmuştur.

Şekil 1

Arama Stratejisi ve Çalışma Seçme Süreci Akış Şeması.

2.3.Verilerin Analizi

Araştırmanın veri analizi içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Veri toplama ve analiz süreci Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Veri Toplama ve Analiz Süreci

Tarih	İşlem
05.10.2021	Veri tabanı taraması
29.12.2022	Veri havuzunun oluşturulması
17.02.2022	Veri analizi
20.05.2022	Kod ve temaların belirlenmesi
02.06.2022	Uzman görüşüne başvurulması
14.08.2022	Düzeltilmelerin gerçekleştirilmesi
12.10.2022	Tekrar tarama ve eklemelerin yapılması
25.12.2022	Kod ve temaların tekrar incelenmesi ve bulguların yorumlanması

Excel programı kullanılarak, ölçütler kapsamında incelemeye alınacak olan çalışmalarını sınıflandırabilmek için, araştırma sorularına yanıt aranacak şekilde başlıklar oluşturulmuştur. Veri analizi için oluşturulan başlıklar Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2

Veri Analizi Tablo Başlıkları

Yıl	Yazar/Alıntı	Çalışma İndeksi	Tez/Makale	Çalışma Yeri	İlkokul Sınıf Düzeyi	Özel/Devlet İlkokulu	Araştırma Deseni	İyi Oluşu Ölçmek İçin Kullanılan Araçlar	Araştırma Yöntemleri	İlgili Disiplin Dağılımı (f/%)	Konu	İyi Oluşu Ele Alış Biçimi	İyi Oluş İle İlişkili Sonuç	Sonuçlara Yönelik Öneriler
-----	--------------	-----------------	------------	--------------	----------------------	----------------------	------------------	--	----------------------	--------------------------------	------	---------------------------	-----------------------------	----------------------------

Yayınların kalite değerlendirmesinde SCIE, SSCI, AHCI, ESCI ve TR Dizin etki faktörü dikkate alınmış ve Tablo 3’te yansıtılmıştır.

Tablo 3

İncelenen Çalışmaların İndeks Tablosu

Yıl	Makaleler				Tez Eğitim Öğretim
	SSCI	ESCI	TR Dizin	Diğer	
2019			Kaya-Memiş, Oğuz-Duran (2019)	Gündoğan & Akar (2019)	Ayan (2019) (Yüksek Lis.)
2020	Bademci, Warfa, Bağdatlı-Vural, Karadayı, Yurt & Karasar (2020)		Bozgün & Kösterelioğlu (2020)	Başaran, Erol & Yılmaz (2020), Calp (2020)	
2021	Erden-Başaran (2021)	Bozgün & Akın Kösterelioğlu (2021)	Özdemir, Yılmaz Hığde, Sağkal (2021)	Taşkıran (2021)	Alpay (2021) (Yüksek Lis.)
2022	Haffejee, Vostanis, O'Reilly, Law, Eruyar, Fleury, Hassan & Getanda (2022)			İlhan & Gümüşdağ (2022)	Erol (2022) (Doktora)

Tablo 3 incelendiğinde, ilkokul öğrencileriyle birlikte yürütülen, öğrencilerin iyi oluşlarıyla ilgili Türkiye’de yapılan 12 makale ve 2’si yüksek lisans ve 1’i doktora olmak üzere

3 tane tez çalışması olduğu belirlenmiştir. Makalelerden üç tanesi SSCI, bir tanesi ESCI, üç tanesi TR Dizinde taranırken dört tanesinin bunlar dışında bir dizinde tarandığı saptanmıştır. Ölçütler ışığında incelenen çalışmalara ait demografik özellikler, yıl, alıntı, indeks gibi açık anlaşılır özellikler excel ortamına her iki araştırmacı tarafından kaydedilmiş ve karşılaştırılmıştır. Araştırma sorularına yanıt olan verilerle ilgili ise her iki araştırmacı tarafından incelenen çalışmalara yönelik kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Veri analiz sürecinde, belirlenen ölçütler ışığında incelenen çalışmalardan elde edilen kodlar ve temalar için kodlayıcılar arası uyum yüzdesi. 89 olarak tespit edilmiştir. Tespit edilen kodlayıcılar arası uyum yüzdesi değerinin Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen. 87’yi sağladığı belirlenmiştir. Oluşturulan kod ve temalara ilişkin uzman görüşüne başvurulmuş, araştırmacılar arası anlaşmazlıklar uzman görüşlerinin de katkılarıyla müzakere yoluyla çözülmüştür. Fikir birliğine varılan 15 ilgili çalışmaya ait bulgular bir sonraki bölümde sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırma ve alt soruları ışığında incelenen on beş çalışmaya ait bulgular ilgili başlıklar aracılığıyla sunulmuştur. İncelenen çalışmalar sonucunda elde edilen başlıklar sırasıyla: çalışmaların demografik özellikleri ve desenleri, veri toplama araçları ve kullanım amaçları, araştırma yöntemleri, disiplinlere dağılımı, konu alanları dağılımı, iyi oluşu ele alış biçimleri, sonuçları ve sonuçlarına yönelik önerilerin yönelimi şeklindedir.

3.1. İlkokul Öğrencilerinin İyi Oluşu ile ilgili Ortaya Koyulmuş Çalışmaların Demografik Özellikleri ve Desenlerine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında, araştırmanın birinci alt probleminde ifade edilen incelenen çalışmaların **demografik özelliklerinin** ve tasarlanmış oldukları **desenlerin** neler olduğu sorusuna yönelik bulgulara Tablo 4’te yer verilmiştir. Bulgulara ilişkin detaylar şöyledir:

Tablo 4

İncelenen Çalışmaların Demografik Özellikleri ve Desenleri (n=15)

Çalışma No	Atf	Şehir	Sınıf Düzeyi	Katılımcı demografisi	Devlet/ Özel ilkokul	Araştırma Deseni
M1	İlhan & Gümüşdağ (2022)	Kırşehir	(-)	N= 15 Yaş= (-)	Özel	Nitel
M2	Bozgün & Akın-Kösterelioğlu (2021)	Orta Karadeniz il, ilçe ve köy okulları	4	N= 582 Yaş= 9–11	(-)	Nicel
M3	Erden-Basaran (2021)	(-)	2 ve 3. sınıflar	N=3 Yaş= 10–12	(-)	Nitel
M4	Haffejee vd. (2022)	Konya (Karatay ve Selçuklu ilçeleri)	(-)	N= 73, 36 (8-10 yaş) Türkiye (8–10 yaş) 8.	(-)	Nitel
M5	Bademci vd. (2020)	İstanbul	1 ve 2. sınıf	N= 160 (müdahale) Yaş=(-)	(-)	Nitel
M6	Başaran, Erol & Yılmaz (2020)	İstanbul (Beylikdüzü, Esenyurt, Esenler, Avcılar, Güngören ve Zeytinburnu)	4 ve 5. sınıf	N= 741 Yaş=(-) 4.sınıf=418	Devlet	Nicel

M7	Bozgün & Kösterelioğlu (2020)	Güneydoğu Anadolu Bölgesi (İl merkezi)	4-8. sınıflar 4.sınıf =64 (%22.9)	N=280 Yaş=10-15	(-)	Nicel
M8	Kaya-Memiş & Oğuz-Duran (2019)	Bursa (Osmangazi)	3. ve 4. sınıf	N=526 N=187 (3. sınıf) N=339 (4. sınıf) Yaş=(-)	(-)	Nicel
M9	Gündoğan & Akar (2019)	Uşak	2., 3. ve 4. sınıf	N=279 Yaş=(-)	(-)	Nicel
M10	Özdemir vd. (2021)	Ege Bölgesi (Bir il)	1., 2., 3. ve 4. sınıf	N= 414 Yaş= 6-11	Bir Özel ve İki Devlet İlkokulu	Nicel
M11	Taşkıran (2021)	Ankara Bursa Eskişehir İstanbul	(-)	Nicel N=154 Yaş=7-14 Nitel N=5 Yaş=7-10	(-)	Karma
M12	Calp (2020)	(-)	(-)	N=103 Yaş= (-)	Devlet ilkokulu	Nitel
T1	Ayan (2019)	İstanbul	(-)	N= 37 Yaş=9-12	(-)	Nitel
T2	Alpay (2021)	Niğde	3 ve 4. sınıf	N=30 Yaş=8-10 N=30 (15 deney grubu)	Özel	Nicel
T3	Erol (2022)	İstanbul (Esenler)	3. sınıf	Nitel /N=15 Nitel /N=94 N=32 (Deney G.) N=32 (Kontrol G.) N=30 (Plesebo G.)	Devlet	Karma

Tablo 4 incelendiğinde, ilkokul öğrencileriyle birlikte yürütülen, öğrencilerin iyi oluşlarıyla ilgili Türkiye’de yapılan çalışmaların 2019 ve 2022 yıllarında olduğu ve 2021 yılında ağırlık kazandığı belirlenmiştir. Çalışmaların çoğunlukla il ve ilçe merkezlerinde gerçekleştirildiği ve yoğunluğun İstanbul ilinde olduğu görülmektedir. İncelenen çalışmalarda, yaş ve sınıf düzeyi ele alındığında çalışmaların genelde 3. ve 4. sınıf ve ilgili sınıfların yaş aralığında (+8) olduğu belirlenmiştir. Çalışmaların gerçekleştirildiği okul türü genellikle belirtilmediği, belirtilen çalışmalarda ise özel ve devlet ilkokullarında neredeyse eşit sayıda çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. Çalışmaların sadece bir tanesinde köy ilkokulunun yer aldığı görülmektedir. Çalışmaların desenlerinin nitel ve nicel ağırlıklı olduğu, karma desende daha az araştırma olduğu belirlenmiştir.

3.2. İlkokul Öğrencilerinin İyi Oluşu ile ilgili Ortaya Koyulmuş Çalışmaların Veri Toplama Araçlarına ve Araçların Kullanım Amaçlarına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında, araştırmanın ikinci alt probleminde ifade edilen incelenen çalışmalarda hangi ölçme araçlarının hangi amaçlarla kullanıldığı sorusuna yönelik bulgulara Tablo 5’te yer verilmiştir. Bulgulara ilişkin detaylar şöyledir:

Tablo 5

İlkokulda İyi Oluş ile İlgili Yapılmış Çalışmaların Veri Toplama Araçları ve Kullanım Amaçları (n=15)

Tema	Kod	Çalışma
Psikolojik İyi Oluş	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	İlhan & Gümüşdağ (2022),
	Liddle ve Carter (2015) tarafından geliştirilen, Akın vd. tarafından Türkçe'ye uyarlanan (2016) "Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği"	Alpay (2021), Başaran vd. (2020), Erol (2022)
Öznel İyi Oluş	Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	Kaya-Memiş & Oğuz-Duran (2019),
	Liu vd. (2015) tarafından geliştirilen, Bozgün ve Kösterelioğlu (2020) Türkçeye uyarlanan "Okulda Öznel İyi Oluş Ölçeği"	Bozgün & Kösterelioğlu (2020), Bozgün & Akın-Kösterelioğlu (2021), Ayan (2019), Bademci vd. (2020)
Sosyal- Duygusal İyi Oluş	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	
İyi Oluş	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	Erden-Basaran (2021)
Zihinsel İyi Oluş	Günlük, görüşme formu	Haffejee vd. (2022)
Duygusal İyi Oluş	1.Birmaher vd. (1999) tarafından geliştirilen "The Screen for Child Anxiety Related Emotional Disorders" ve Çakmakçı (2003) Türkçe'ye uyarlanan "Çocuklarda Anksiyete Bozukluklarını Tarama Ölçeği". 2. Görüşme formu	Taşkıran (2021)
Mutluluk	Araştırmacılar tarafından geliştirilen "Okulda Mutluluk Ölçeği". Araştırmacılar tarafından geliştirilen "İlkokul Çocukları İçin Okulda Mutluluk Ölçeği"	Gündoğan & Akar (2019), Özdemir vd. (2021)
	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	Calp (2020)

Tablo 5 incelendiğinde ilkökul öğrencilerinin iyi oluşlarına yönelik Türkiye’de yapılan çalışmalarda kullanılan veri araçlarının kullanım amaçları ile ilişkili; psikolojik iyi oluş, öznel iyi oluş, sosyal duygusal iyi oluş, iyi oluş, zihinsel iyi oluş, duygusal iyi oluş ve mutluluk temaları oluşmuştur. **Psikolojik iyi oluş** temasına ilişkin; yarı yapılandırılmış görüşme formu, Liddle ve Carter (2015) tarafından geliştirilen, Akın vs., tarafından Türkçe'ye uyarlanan (2016) "Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği" kodları, **öznel iyi oluş** temasına ilişkin; Liddle ve Carter (2015) tarafından geliştirilen, Akın vd. tarafından Türkçe'ye uyarlanan (2016) "Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği", Liu vd. (2015) tarafından geliştirilen, Bozgün ve Kösterelioğlu (2020) Türkçeye uyarlanan "Okulda Öznel İyi Oluş Ölçeği" ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kodları, **sosyal- duygusal iyi oluş** temasına ilişkin; yarı yapılandırılmış görüşme formu kodu, **iyi oluş** temasına ilişkin; yapılandırılmamış görüşme formu kodu, **zihinsel iyi oluş** temasına ilişkin; günlük ve görüşme formu kodları, **duygusal iyi oluş** temasına ilişkin; Birmaher vd. (1999) tarafından geliştirilen "The Screen for Child Anxiety Related Emotional Disorders" ve Çakmakçı (2003) Türkçe'ye uyarlanan "Çocuklarda Anksiyete Bozukluklarını Tarama Ölçeği" ve görüşme formu kodları, **mutluluk** temasına ilişkin; "Okulda Mutluluk Ölçeği", "İlkokul Çocukları İçin Okulda Mutluluk Ölçeği" ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kodları oluşmuştur.

3.3. İlkokul Öğrencilerinin İyi Oluşu ile ilgili Ortaya Koyulmuş Çalışmaların Araştırma Yöntemlerine İlişkin Bulgular

Bu başlık altında, araştırmanın üçüncü alt probleminde ifade edilen incelenen çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerinin neler olduğu sorusuna yönelik bulgulara Tablo 6'da yer verilmiştir. Bulgulara ilişkin detaylar şöyledir:

Tablo 6

İlkokulda İyi Oluş ile İlgili Yapılmış Çalışmalarda Kullanılan Araştırma Yöntemleri (n=15)

Tema	Kod	Çalışma
Yöntem Belirtilmiş	İlişkisel Tarama	Başaran vd. (2020), Bozgün & Akın-Kösterelioğlu (2021), Kaya-Memiş & Oğuz-Duran (2019), Erol (2022)
	Gömülü Teori	Erol (2022)
	Yarı Deneysel	Erol (2022)
	Tam Deneysel	Alpay (2021)
	Nitel	Ayan (2019), İlhan & Gümüşdağ (2022), Taşkiran (2021)
	Anlatı Araştırması	Erden-Basaran (2021)
	Yorumlayıcı Fenomenoloji	Bademci vd. (2020), Bozgün & Kösterelioğlu (2020)
	Betimsel Tarama	
	Nicel (Ölçek Geliştirme)	Gündoğan & Akar (2019), Özdemir vd. (2021)
	Durum Çalışması	Calp (2020)
Yöntem Belirtilmemiş	Açımlayıcı Faktör Analizi	Taşkıran (2021)
	Nitel	Haffejee vd. (2022)

Tablo 6'ya göre incelenen araştırmalarda araştırma yöntemlerine ilişkin yöntem belirtilmiş ve yöntem belirtilmemiş şeklinde iki tema oluşmuştur. Yöntem belirtilmiş teması altında nitel desenlere yönelik; gömülü teori, görüşme, anlatı araştırması, yorumlayıcı fenomenoloji, durum çalışması kodları oluşurken, nicel desenlere yönelik; ilişkisel tarama, yarı deneysel, tam deneysel, betimsel tarama, ölçek geliştirme gibi kodlar oluşmuştur. Yöntem belirtilmemiş teması altında ise; nitel kodları oluşmuştur.

3.4. İlkokul Öğrencilerinin İyi Oluşu ile ilgili Ortaya Koyulmuş Çalışmaların Disiplinlere Dağılımına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında, araştırmanın dördüncü alt probleminde ifade edilen incelenen çalışmaların **disiplinlere** dağılımının neler olduğu sorusuna yönelik bulgulara Tablo 7'de yer verilmiştir. Bulgulara ilişkin detaylar şöyledir:

Tablo 7

İncelenen Çalışmaların Disiplinlere Dağılımı (n=15).

Disiplin	Tez	Makale
	<i>f</i>	<i>f</i>
Beden Eğitimi ve Spor	1	1
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri	-	1

Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler	1	-
Türkçe	(makalesi incelenmiştir.)	1
Psikoloji	1	8
Kapsayıcı Eğitim	-	1
Toplam	3	12

Tablo 7 incelendiğinde ilkokul öğrencilerinin iyi oluşuna yönelik Türkiye’de yapılan tezlerin disiplinlere dağılımı Beden Eğitimi ve Spor, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler, Psikoloji olarak bulunmuştur. Makalelerde ise dağılımın Beden eğitimi ve Spor, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, Türkçe, Psikoloji ve Kapsayıcı Eğitim disiplinlerinde olduğu görülmektedir. İncelen tüm çalışmalar neticesinde ağırlığın Psikoloji disiplininde olduğu belirlenmiştir.

3.5. İlkokul Öğrencilerinin İyi Oluşu ile ilgili Ortaya Koyulmuş Çalışmaların Konu Alanlarına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında, araştırmanın birinci alt probleminde ifade edilen incelenen çalışmaların konu dağılımlarının neler olduğu sorusuna yönelik bulgulara Tablo 8’de yer verilmiştir. Bulgulara ilişkin detaylar şöyledir:

Tablo 8

İlkokulda İyi Oluş ile İlgili Yapılmış Çalışmaların Konu Alanları (n=15)

Tema	Kod	Çalışma
İyi Oluşu Etkileyen Değişkenleri Belirleme	İlkokul atletlerin psikolojik iyi oluşları	İlhan ve Gümüşdağ (2022)
	Mülteci çocuklarla araştırma yürütmenin iyi oluşlarına etkisi	Erden-Basaran (2021)
	Öğrencilerin sosyal ve duygusal iyi oluşları	Bademci vd. (2020)
	Öğrencilerin okul bağlamında öznel iyi oluşları	Ayan (2019)
İyi Oluşu Tanımlama	Farkındalık temelli beden eğitimi dersinin öğrencilerin bilinçli farkındalık, duygusal ve psikolojik iyi oluşlarına etkisi	Alpay (2021)
	Öznel iyi oluş ölçeği uyarlama çalışması	Bozgün & Kösterelioğlu (2020)
	Okulda mutluluk ölçeği geliştirme çalışması	Gündoğan & Akar (2019)
İyi Oluşu Geliştirme	Okul mutluluğu ölçeği geliştirme çalışması	Özdemir vd. (2021)
	Öğrencilerin arkadaşlık ilişkileri ve psikolojik iyi oluşları	Erol (2022)
İyi Oluşu Koruma	COVID-19 Pandemisinin çocukların iyi oluşlarına etkisi	Haffejee vd. (2022)
	COVID-19 Pandemisi sürecinde çocukları iyi oluşları	Taşkıran, (2021)
İyi Oluş ve Akademik Başarı	Okuma-yazma motivasyonu	Bozgün & Akın-Kösterelioğlu (2021)
İyi Oluş-Okul	Barişçıl ve mutlu okul	Calp (2020)

Tablo 8 incelendiğinde ilkokul öğrencilerinin iyi oluşlarına ilişkin Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmaların konu alanları; iyi oluşu etkileyen değişkenleri belirleme, iyi oluş ve akademik başarı, iyi oluşu geliştirme, iyi oluşu koruma, iyi oluşu tanımlama ve iyi oluş-okul temaları altında toplanmaktadır. **İyi oluşu etkileyen değişkenleri belirleme** teması altında; ilkokul atletlerin psikolojik iyi oluşları, mülteci çocuklarla araştırma yürütmenin iyi oluşlarına

etkisi, öğrencilerin sosyal ve duygusal iyi oluşları, öğrencilerin psikolojik sağlamlıkları ve psikolojik iyi oluşları, öğrencilerin okul bağlamında öznel iyi oluşları, farkındalık temelli beden eğitimi dersinin öğrencilerin bilinçli farkındalık, duygusal ve psikolojik iyi oluşlarına etkisi ve okul nezaket algısı ile psikolojik ve duygusal iyi oluş arasındaki ilişki kodları, **iyi oluşu tanımlama** teması altında; öznel iyi oluş ölçeği uyarlama, okulda mutluluk ölçeği geliştirme ve okul mutluluğu ölçeği geliştirme çalışmaları kodları, **iyi oluşu geliştirme** teması altında; Öğrencilerin arkadaşlık ilişkileri ve psikolojik iyi oluşları kodu, **iyi oluşu koruma** teması altında; COVID-19 Pandemisinin çocukların iyi oluşlarına etkisi ve COVID-19 Pandemisi sürecinde çocukları iyi oluşları kodları, **iyi oluş ve akademik başarı** teması altında; okuma-yazma motivasyonu kodu oluşurken **iyi oluş-okul** teması altında; barışçıl ve mutlu okul kodu oluşmuştur. Çalışmaların yoğunluğunun ilkökul öğrencilerinin iyi oluşlarını etkileyen değişkenleri belirleme temasında olduğu görülmektedir.

3.6. İlkokul Öğrencilerinin İyi Oluşu ile İlgili Ortaya Koyulmuş Çalışmaların İyi Oluş Kavramını Ele Alış Biçimlerine Yönelik Bulgular

Bu başlıkta araştırmanın altıncı alt probleminde ifade edilen incelenen çalışmalar ilkökul öğrencilerinin “iyi oluş”unu (esenlik) **hangi kavramlarla** ele almakta ve tanımlamaktadır sorusuna yanıt olan bulgular ortaya koyulmuştur. Ayrıntıları yansıtan Tablo 9’deki bulgular şu şekildedir:

Tablo 9

İncelenen Çalışmaların İyi Oluşu Ele Alış Biçimine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	Çalışma
Psikolojik İyi Oluş	1. Kişinin amacının olması 2. Başarılı hissetme 3. Süreçte nasıl hissettiği	İlhan & Gümüüşdağ (2022)
Öznel iyi oluş	1. Okul Doyumu 2. Okulda Olumlu Duygular 3. Okulda Olumsuz Duygular Çocukların okulda bulunan kişilerle kurdukları ilişkilerin onlara hissettirdikleri. Okul bağlamında, öznel iyi oluş (ölçek uyarlama).	Bozgün & Akın-Kösterelioğlu (2021) Ayan (2019) Bozgün & Kösterelioğlu (2020)
Psikolojik ve Duygusal İyi Oluş	Nezaketin iyi oluşa okul bağlamında etkileri Psikolojik sağlamlık ve iyi oluş arasındaki ilişki Farkındalık temelli beden eğitimi ve iyi oluş	Kaya-Memiş & Oğuz-Duran (2019) Başaran, Erol & Yılmaz (2020) Alpay (2021)
Bağlanma, Duygular ve Beklentiler	Arkadaşlık ve iyi oluş 1. Araştırmacı ve öğrenci bağı. 2. Öğrenci hissettikleri. 3. Öğrencinin araştırmacıdan beklentileri.	Erol (2022) Erden-Basaran (2021)
Sosyal Duygusal İyi Oluş	Sosyal duygusal gelişim	Bademci vd. (2020)
Zihinsel İyi Oluş	1. Olumsuzluğa direnç geliştirme. 2. Umut	Haffejee vd. (2022)
Mutluluk	Okul bağlamında mutluluk (ölçek geliştirme).	Gündoğan ve Akar (2019)

	Okul bağlamında mutluluk (ölçek geliştirme).	Özdemir vd. (2021)
Psiko-Sosyal Durum	Mutluluk, barışçıl okul. 1. Kaygı seviyesi 2. Öğrenci beyanı	Calp (2020) Taşkiran (2021)

Tablo 9 incelendiğinde iyi oluş kavramının ele alınış biçimleri; psikolojik iyi oluş, öznel iyi oluş, psikolojik ve duygusal iyi oluş, bağlanma, duygular ve beklentiler, sosyal duygusal iyi oluş, zihinsel iyi oluş, mutluluk ve psiko sosyal durum temaları altında toplanmaktadır. Bu temaları oluşturan kodlar sırasıyla şu şekildedir: Psikolojik iyi oluş; kişinin amacının olması, sürece dair hissettikleri ve başarılı hissetme, öznel iyi oluş; olumlu ve olumsuz duygular, çocukların hissettikleri ve bu konuda uyarlanan bir ölçek, psikolojik ve duygusal iyi oluş; nezaket, arkadaşlık ilişkileri, psikolojik sağlamlık, farkındalık temelli beden eğitimi programı, bağlanma, duygular ve beklentiler; araştırmacı- katılımcı bağı, katılımcı öğrencinin hissettikleri ve katılımcı öğrencinin araştırmacıdan beklentileri, sosyal duygusal iyi oluş; sosyal-duygusal gelişim, zihinsel iyi oluş; olumsuzluğa direnç geliştirme ve umut, mutluluk; okul bağlamında geliştirilen ölçekler, psiko sosyal durum; kaygı seviyesi ve öğrenci beyanıdır.

3.7. İlkokul Öğrencilerinin İyi Oluşu ile ilgili Ortaya Koyulmuş Çalışmaların Sonuçlarına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında, araştırmanın yedinci alt probleminde ifade edilen incelenen araştırmaların sonuçlarında hangi **değişkenler** esenlik ile ilişkilidir veya ilişkili değildir sorusu ile ilgili **yapılan çalışmaların sonuçlarına** ilişkin bulgulara Tablo 9'da yer verilmiştir. Bulgulara ilişkin detaylar şöyledir:

Tablo 10

İncelenen Çalışmaların Sonuçlarına İlişkin Bulgular

Tema	Kod	Çalışma	
İlişkiler- İyi Oluş	1. Sporcu performansı ve koş	İlhan & Gümüüşdağ (2022)	
	2. Sporcu performansı ve iyi oluş		
	3. Sporcu performansı ve aile		
Farkındalık Temelli Beden Eğitimi-İyi Oluş	1. Arkadaşlık -olumlu iyi oluş.	Ayan (2019)	
	2. Akran zorbalığı-olumsuz iyi oluş.		
	3. Öğretmenlerle ilişki -olumlu iyi oluş.		
	4. Aileleriyle olan iletişim-okula yansıma		
Bağlanma- İyi Oluş	1. Arkadaşlık bağı -değer ve beceri etkisi.	Erol (2022)	
	2. Arkadaşlık -olumlu iyi oluş.		
Farkındalık Temelli Beden Eğitimi-İyi Oluş	1. Farkındalık temelli beden eğitimi-bilinçli farkındalığa nötr etki	Alpay (2021)	
	2. Farkındalık temelli beden eğitimi-duygusal ve psikolojik iyi oluş nötr etki		
Bağlanma- İyi Oluş	1. Mülteci çocuklarla araştırma- bağlanma gelişimi	Erden-Basaran (2021)	
	2. Öğrencilerin beklentiye girme eğilimi		
Okul-İyi Oluş	1. Bağlanma odaklı psikososyal programı	Bademci vd. (2020)	
	2. Program-öğretmen algısı		
	3. Program-öğrenci faydası		
	1. Değerli hissetme		Calp (2020)
	2. Fiziksel güvenlik		
	3. Evrensel değerleri önemsem		
4. İhtiyaç ve beklentinin karşılanması			
5. Güvenilir ilişkiler			
6. Fiziksel imkanlar			

	7. Farklılıklara saygı 8. Akademik koşullar 9. Kuralların varlığı olumlu etkiler	
Sosyal-Duygusal Gelişim ve İyi Oluş	1. Sosyal-duygusal gelişim- öznel iyi oluş ile ilişkili 2. Sosyal-duygusal gelişimin okuma-yazma motivasyonu ilişkili 3. Gelişim, okuma-yazma motivasyonunda öznel iyi oluş ve azmin aracılık etkisi	Bozgün & Akın-Kösterelioğlu (2021)
Nezakat-İyi Oluş	1. Okul nezaket algısı 2. Psikolojik ve duygusal iyi oluş 3. Cinsiyete göre nötr etki 2. Okul nezaket algısı, psikolojik ve duygusal iyi oluş pozitif ilişki 3. Okul nezaket algısı, psikolojik ve duygusal iyi oluşu tahmin eder	Kaya-Memiş & Oğuz-Duran (2019)
Ölçek Uygunluğu	"Okulda Öznel İyi Oluş Ölçeği" Türkçe formu geçerli ve güvenilir "Okulda Mutluluk Ölçeği" ilköğretim geçerli ve güvenilir. "İlkokul Çocukları İçin Okulda Mutluluk Ölçeği" geçerli, güvenilir ve kısa	Bozgün & Kösterelioğlu (2020) Gündoğan & Akar (2019) Özdemir vd. (2021)
Psikolojik Sağlamlık-İyi Oluş	1. Psikolojik iyi oluşları - psikolojik sağlamlık pozitif yönlü ilişki 2. Psikolojik iyi oluş psikolojik sağlamlığı yordar 3. Aile yanında olmak yatılı olmaktan psikolojik iyi oluşa olumlu etki 4. Erkekler kızlardan daha fazla psikolojik sağlam 5. Kardeş sayısının-psikolojik sağlamlık nötr etki	Başaran vd. (2020)
Covid-19-İyi Oluş	1. COVID-19 ; zihin sağlığı, aile yaşamı, eğitim, sosyal ilişkiler ve aktiviteler olumsuz etki 2. Çocuklar süreçle başetme yolları; kendini keşfetme, geleceğe hazırlanmak için zaman kazanma, okulu özleme 3. Çocuklar bireysel, toplumsal faydayı ve eşitliği talep ediyor	Haffejee vd. (2022)
	1. Çocuklarda anksiyete (ayrılık kaygısı) saptanması 2. Çevrim içi eğitim çocuklar hoşnut değil	Taşkıran (2021)

Tablo 10'da yapılan çalışmalar sonucunda, ilköğrencilerinin iyi oluşları ile ilgili ve ilgisiz değişkenlere yönelik ortaya çıkan temalar; ilişkiler- iyi oluş, farkındalık temelli beden eğitimi- iyi oluş, bağlanma-iyi oluş, okul-iyi oluş, sosyal-duygusal gelişim ve iyi oluş, nezaket-iyi oluş, ölçek uygunluğu, psikolojik sağlamlık-iyi oluş, Covid-19 ve iyi oluşur. Temalar temelinde oluşan kodlar incelendiğinde, iyi oluşun; ebeveyn tutumu, kardeş ilişkileri, öğretmen-öğrenci ilişkileri, arkadaşlık ilişkileri, araştırmacı-çalışma grubu bağı, okulda değerli hissetme, okulda fiziksel imkanların olması, okulda kuralların olması, okul ortamının saygı içermesi, sosyal duygusal gelişim, okulda nezaket olması ve psikolojik sağlamlık ile pozitif ilişkili olduğu, Türkçe'ye uyarlanan ve geliştirilen ölçeklerin de uygun olduğu tespit edilmiştir. İyi oluş ile farkındalık temelli beden eğitimi programı ile ilişkili bulunmazken, iyi oluşun eğitimi bağlanma temelli psikososyal program ile kısıtlı ilişkisi bulunmaktadır. İyi oluş ve Covid-19 arasında ise negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

3.8. İlkokulda Öğrencilerinin İyi Oluşu ile ilgili Ortaya Koyulmuş Çalışmaların Sonuçlarına Yönelik Önerilere İlişkin Bulgular

Bu başlıkta ise, araştırmanın sekizinci alt probleminde ifade edilen incelenen çalışmalarda ilkokul öğrencilerinin iyi oluşuna **yönelik önerilerin** yönelimini belirlemek için, sonuçların sentezlendiği bulgular ortaya koyulmuştur. Detayları içeren Tablo 11'deki bulgular şöyledir:

Tablo 11

İncelenen Çalışmaların Sonuçlarına Yönelik Önerilere İlişkin Bulgular

Tema	Kod	Çalışma
Öğretmen Özellikleri	Spor koçları anaç olmalı.	İlhan & Gümüşdağ (2022)
Sosyal Duygusal Gelişime Odaklanmak	1. İlkokul okuma-yazma becerileri için sadece bilişsel gelişim yetmez 2. Sosyal-duygusal gelişim önemli 3. Azim ve öznel iyi oluş dikkate alınmalı	Bozgün & Akın-Kösterelioğlu (2021)
Araştırmacının Sahaya Tekrar Dönmesi	1. Araştırmacılar, araştırmadan sonra da çocuklara zaman ayırmalı 2. Araştırmacılar, öğrencilerin ihtiyaçları nedeniyle oluşacak etik protokollerindeki değişimleri bildirmeli 3. Araştırmacılar uyulacak etik kurallarında gerektiğinde değişikliğe gidilecek şekilde esnek olabilmeli	Erden-Başaran (2021)
Çocukları Dinlemek	1. Çocukların sesine kulak verilmeli 2. İnternete bazı bölgelerde daha kolay erişilmesi için, televizyon aracılığıyla gerektiğinde eğitimler verilebilmesi için politikalar geliştirilmeli	Haffejee vd. (2022)
Pozitif Psikolojiye Yönelik Öğretmen Eğitimi Problem Davranışın Kaynağını Bulmak	1. Sosyal ve duygusal desteğe yönelik kapsamlı eğitim ve denetim sağlanmalı	Bademci vd. (2020)
Okulda Sosyal Laboratuvarlar Kurmak	1. Çocuklara sosyal ilişkiler kurma konusunda yardım 2. Aile, öğretmen ve rehberlik servisi işbirliği 3. Akran zorbalığı-arkadaş önlemi 4. Akran zorbalığına yönelik "empatik düşünme, aklıselim davranabilme ve farkındalığı" eğitimler 5. Okul ikliminin öğrenci ilişkileri anlamında gündemini yakalama, önlemler geliştirme 6. Çocuklara "arkadaş canlısı, kibar, sevecen" olmanın yolları uygulamalı olarak öğretme 7. Sınıfta sosyal laboratuvarlar oluşturulmalı	Ayan (2019)
Farkındalık Eğitimlerine Eğitimin Diğer Paydaşlarını Dâhil Etmek	1. İlgili çalışma örneklem sayısı artırılarak ve çeşitlendirilerek tekrarlanmalı 2. Çocuklara yönelik farkındalık ölçekleri artırılmalı	Alpay (2021)
İşbirliğini Amaç Olarak Ele Almak	1. Sosyal değer ve beceri eğitimleri verilmeli	Erol (2022)

	2. İşbirlikli öğrenmeler bütün derslerde	
	3. Akademik başarı hedefli işbirliğinden ziyade yardımlaşma, paylaşma, adil olma ve iletişim amaçlı çalışmalar	
	4. Arkadaşlık eğitim programının öznel iyi oluş ve akademik başarı gibi değişkenlere olan etkisi incelenmeli	
	5. Arkadaşlık ilişkileri için geleneksel çocuk oyunları	
Ölçek İlgili Yaş Grubunda Kullanılabilir.	1. "Öznel iyi oluş ölçeği" öğrenme psikolojisi çalışmalarında 10-13 yaş düzeyinde kullanılabilir	Bozgün & Kösterelioğlu (2020)
	2. Ölçekte, üç ayrı alt ölçek ayrı ayrı da kullanılabilir	
	1. "Okulda Mutluluk Ölçeği" ilkokul öğrencileriyle kullanılmalı	Gündoğan & Akar (2019)
	1. "İlkokul Çocukları İçin Okulda Mutluluk Ölçeği" ilkokul öğrencileriyle kullanılmalı	Özdemir vd. (2021)
Okulda Nezakete Yönelik Müdahale Programlarını Geliştirmek ve Uygulamak	1. Türkçe psikolojik ve duygusal iyi oluşu ayrı ayrı incelemeye olanak tanıyacak bir ölçek geliştirmeli veya Türkçe 'ye uyarlanmalı	Kaya-Memiş & Oğuz-Duran (2019)
	2. Okul psikolojik danışmanları nezakete yönelik müdahale programları geliştirilebilir ve uygulayabilir	
Çocukların İyi Oluşlarını Önemsemek	1. Aile ve ülke yönetimi çocukların esenliklerine dair sosyolojik ve psikolojik ihtiyaçları dikkate almalı	Taşkıran (2021)
	2. Çevrimiçi eğitimde motivasyon ve katılımı artıracak tasarımların geliştirilmesi için öğretmenlere eğitimler verilmeli	
Barışçıl ve Mutlu Okul	1. Okulda akran, öğretmen-öğrenci ilişkileri etkin olmalıdır,	Calp (2020)
	2. Herkesin düşünce ve duyguları önemsenmelidir.	
	3. Psikolojik ve fiziksel şiddet için önlemler alınmalıdır.	
	4. Öğrencilerin önce iç dünyasında barışçıl ve mutlu olmaları için çalışılmalıdır.	
	5. Okulda barış ve mutluluk işbirliği aracılığıyla sağlanabilir.	
	6. Okulun fiziksel koşulları iyileştirilmelidir.	
	7. Okul beklentiler doğrultusunda sıkıcı bir yer olmaktan uzaklaştırılmalıdır.	
	8. Okullar oyun ve öğrenme ortamı sağlamalıdır.	
	9. Eğlenerek öğrenmeyi sağlayan dersler tasarlanmalıdır.	

Tablo 11'de çalışmalardan elde edilen sonuçlara yönelik öneriler; öğretmen özellikleri, sosyal-duygusal gelişime odaklanmak, araştırmacının sahaya dönmesi, çocukları dinlemek, pozitif psikolojiye yönelik öğretmen eğitimi, problem davranışın kaynağını bulmak, okulda

sosyal laboratuvar kurmak, farkındalık eğitimine çocuklar haricinde diğer eğitim paydaşlarını dâhil etmek, işbirliğini amaç olarak ele almak, uyarlanan ve geliştirilen ölçeklerin kullanılması, okulda nezaket programı geliştirmek ve uygulamak, çocukların iyi oluşlarını önemsemek, barışçıl ve mutlu okul oluşturmak temaları altında toplanmıştır. Burada elde edilen bulgulara yönelik yorum, Tartışma ve Sonuç bölümünde alanyazın ile ilişkilendirilerek sunulmuştur.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma kapsamında, Türkiye’de ilkokul öğrencilerinin iyi oluşlarına odaklanan alanyazın sekiz alt amacı doğrultusunda sistematik olarak incelenmiştir. Söz konusu inceleme sonuçları ilgili alanyazın üzerinden eğitimsel olarak tartışılmış ve farklı alanlara yönelik çıkarımlara ulaşılmaya çalışılmıştır.

İlkokul öğrencilerinin iyi oluşlarını öğrencilerin de katılımıyla ele alan çalışmaların 2019-2022 yıllarına yayıldığı, 2021 yılında ise oldukça ağırlık kazandığı belirlenmiştir. Çalışmaların 2021 yılında sayısının artmasının nedeni eğitimde büyük bir yıldız patlaması (süpernova) olarak görülen Covid-19 (Azorin, 2020) salgınının öğrencilerde yol açtığı problemler olabilir. Salgın sürecinde öğrenciler çeşitli kısıtlamalarla mücadele etmek için teknolojiyi kullanmışlardır, fakat bu çözüm de öğrencilerin farklı sosyo-ekonomik düzeylerde olmaları, eğitimcilerin dijital yetkinliklerinin çeşitliliği nedeniyle öğrenciler arasında dijital uçurumların (Dedeoğlu vd., 2021) gözlemlenmesine neden olmuştur. On bir ülkeden otuz altı çalışmanın sistematik olarak ele alındığı bir araştırmada; Covid -19 salgınının çocuklarda kaygı, stres düzeyini arttırdığı, düşük fiziksel aktiviteye ve uzun ekran sürelerine neden olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Covid-19 ve çocukların iyi oluşları arasında; zihinsel sağlıklarını ve sağlıklı davranışlarını etkilemesi aracılığıyla olumsuz bir ilişki söz konusudur (Viner vd., 2022). Salgında yaşanan durumlar ve bu durumların kazandırdığı bakış açısı, eğitimde eşitlik, mükemmellik ve öğrencinin iyi oluşunu esas alan (Fullan & Gallagher, 2020) tasarımlara yol açabileceği öngörüsünü doğurmaktadır. Dolayısıyla konu ile ilgili çalışmaların daha da artabileceği düşünülmektedir.

Çalışmaların çoğunlukla il ve ilçe merkezlerinde gerçekleştirildiği ve sadece bir çalışmada köy okuluna yer verildiği görülmüştür. Yirmi dokuz ülkede gerçekleştirilen çalışma ile zengin ülkelerde kırsal şartların daha iyi olması nedeniyle kırsalda şehir yaşamına göre yüksek düzeyde iyi oluşa rastlandığı, daha az gelişmiş ülkelerde ise kırsalın, şehrin iyi oluşa etki eden olanakları ile mücadele edemediğinden dolayı daha düşük iyi oluşa rastlandığına değinilmektedir (Requena, 2016). Öğrencilerin yaşadıkları yerin iyi oluşlarına etkisini incelemek, çocukların iyi oluşlarına katkı sunabilecek değişkenleri ortaya çıkarmanın önemli olduğu söylenebilir. İncelenen çalışmaların yaş ve sınıf düzeyleri ele alındığında genellikle sekiz yaş üstü, üçüncü ve dördüncü sınıfa yönelik çalışmaların gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Birinci sınıfların ilkokula yeni başlama, okula uyum sağlama, okulöncesine göre akademik beklentilerin varlığı, yeni bir sosyal çevreye alışma gibi çeşitli zorluklarla mücadele ettikleri ve bu mücadelenin de ileride sosyal ve akademik başarılarını belirlemede önemli bir role sahip olduğu (Margetts, 2003) düşünüldüğünde, çocukların bu dönemde iyi oluşlarının kesitsel veya boylamsal olarak ele alınması değerlidir. İncelenen araştırmalarda çalışmaların gerçekleştirildiği okul türünün çoğunlukla belirtilmediği belirtilenler arasında ise dağılımın neredeyse eşit olduğu görülmektedir. Özel ve devlet ilkokuluna devam eden öğrencilerin birbirlerinden sosyo-ekonomik açıdan farklılaştığı düşünüldüğünde, okul türlerini kendi içinde ve belki aynı ilçede birbirleriyle karşılaştırmalı incelemek önemlidir. Kişilerin yaşamlarını bilişsel yargılar ve duygusal reaksiyonlar aracılığıyla neden ve nasıl pozitif bir şekilde deneyimleyebildikleriyle ilgili olan (Diener, 2009) iyi oluşun, benzer koşullarda farklı düzeylerde sonuçlanması durumunun çocuklar açısından da ele alınmasının gerekli olduğu söylenebilir. Çalışmaların çoğunlukla nicel ve nitel olarak tasarlandıkları karma desende ise çok az sayıda çalışma olduğu tespit edilmiştir. Kapsamlı, tamamlayıcı, çoğulcu bir desen olan (Onwuegbuzie ve Leech, 2004) araştırılan problemi daha iyi anlamamıza olanak tanıyan

(Creswell, 2006) karma yöntem tasarımına ilgili çalışmalarda daha fazla yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi, incelenen çalışmaların iyi oluşu ölçmek veya tanımlamak için hangi veri toplama araçlarını hangi amaçlarla kullandıklarına dair bir görüş kazanmaktır. Çalışmalarda kullanılan ölçekler şunlardır: yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşme formları, Türkçe'ye uyarlanan "Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği" ve "Çocuklarda Anksiyete Bozukluklarını Tarama Ölçeği", Türkiye'de geliştirilen "Okulda Mutluluk Ölçeği" ve "İlkokul Çocukları İçin Okulda Mutluluk Ölçeği". Yapılan çalışmaların yılları çok eski olmamasına rağmen Türkçede ilkökul öğrencileriyle ilgili iki ölçek geliştirilmiş olması önemli bir kazanım olarak değerlendirilmektedir. İncelenen çalışmalarda aynı ölçek aracılığıyla "Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği" hem "psikolojik" (Alpay, 2021, Başaran vd., 2020, Erol, 2022) hem de "öznel" (Kaya-Memiş & Oğuz Duran, 2019) iyi oluşun ele alındığı görülmektedir. Çalışmaların ağırlıklı olarak öğrencinin beyanına dayalı, öznel ölçüldüğünü nesnel ölçütlere çok az yer verildiğini söylemek mümkündür. Bunun Türkiye'ye özgü bir durum olmadığı; Pollard ve Lee'nin (2003) ilgili yaş grubunda 1974–1992 yıllarında iyi oluş ile ilgili yapılmış uluslararası araştırmaları incelemeleri sonucu, çalışmaların 220 öznel 36 nesnel ölçümle ortaya koyulduğu sonucu ile desteklemek mümkündür. Gelecekte özellikle çocuklarla yürütülen araştırmalarda öğrencilerin sağlık, fiziksel ve ekonomik nesnel ölçütlerinin de değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

İyi oluşun Türkiye'de ilkökul öğrencileriyle yürütülen çalışmalarda ölçekler aracılığıyla "psikolojik iyi oluş, sosyal-duygusal iyi oluş, duygusal iyi oluş, zihinsel iyi oluş, mutluluk, iyi oluş" ölçülmeye ve tanımlanmaya çalışıldığı görülmektedir. Uluslararası alan yazında da iyi oluşun psikolojik (Yotyodying vd., 2021), sosyal, akademik (Jørring vd., 2020), öznel (Kanonire vd., 2020), duygusal (Oberle, 2018), yaşam memnuniyeti (Oberle vd., 2011), iyi oluş (Fanchini vd., 2019), zihinsel (McDade-Montez vd., 2015), sosyo-duygusal (Santa-Cruz vd., 2022) matematiksel (Hill vd., 2021) çeşitli kavramlarla incelendiğini, araştırıldığını, ölçüldüğünü ve tanımlanmaya çalışıldığını görmek mümkündür. İyi oluşu farklı farklı boyutlarıyla ele alan çalışmaların sayısının artması zamanla kavramların kesişimlerinin ve ayrımlarının daha net görülebilmesini ve geliştirilmesini sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi, incelenen çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerinin belirlenmesidir. Yöntemi belirtilmiş çalışmalarda nitel desenlere yönelik; gömülü teori, görüşme, anlatı araştırması, yorumlayıcı fenomenoloji, durum çalışması nicel desenlere yönelik; ilişkisel tarama, yarı deneysel, tam deneysel, yapı geçerliği, güvenilirlik, kapsam geçerliği kullanılmış olduğu görülmüştür. Yöntem belirtilmeyen çalışmalarda, günlük analizi, resim analizi, odak grup tartışması ve görüşme kullanılmış olduğu belirlenmiştir. Çocuklarla çalışılan herhangi bir konu; çocuğun o konuya dair algısına, yaşantısına, araştırma desenine ve yöntemlerine bağlı olarak hassas bir konu olma potansiyeline (Powell vd., 2018) sahiptir. Çalışmalarda araştırma sorularına uygun yanıt arama, doğası gereği zorunlu olarak araştırmacıyı belirli bir yönetime ve desene yönlendirebilir. Çocuklarla yapılan araştırmalar öncesinde araştırma konusu, kullanılacak yönetime ilişkin ve sonrasında araştırma sürecinden nasıl etkilendiklerine ve hissettiklerine ilişkin verilerin değerlendirilmesi, araştırma öncesinde çocukların ailelerinden alınan izin kadar önemli olabilir.

Dördüncü alt problem olarak incelenen çalışmaların disiplinlere dağılımına bakıldığında ağırlığın Psikoloji disiplininde olduğu, sonrasında Beden Eğitimi ve Spor, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, Türkçe ve Kapsayıcı Eğitim disiplinleriyle ilgili olarak ele alındığı görülmüştür. İyi oluş kavramı olarak psikoloji disiplini ile doğrudan ilgilidir ama iyi oluş çağdaş alanyazında; duygusal, fiziksel ve bilişsel benliğin kesişimini ve tek tek hepsini temsil eder (Gillett-Swan vd., 2015). Bu nedenle iyi oluşun birçok disiplin aracılığıyla incelenmeye açık bir yapıda olduğu söylenebilir. Çeşitli disiplinler aracılığıyla incelenmesi veya iyi oluş halinin disiplinlere etkisinin belirlenmesi gelecek çalışmalarda çalışılabilir.

İlkokul öğrencilerinin iyi oluşlarına ilişkin Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmaların konu alanları araştırmanın beşinci alt problemi olarak ele alınmış ve ilkokulda öğrencilerin iyi oluşunu etkileyen değişkenleri belirlemeye yönelik çalışmaların ağırlıkta olduğu görülmüştür. İyi oluşu tanımlama, koruma (Covid -19 nedeniyle) ve geliştirme, iyi oluş- akademik başarı, iyi oluş-okul ilişkisi incelenen çalışmaların diğer konu alanları olarak karşımıza çıkmaktadır. İncelenen çalışmaların konu alanlarının; çalışmaların yakın tarihli olması, bu alanda ilgili örnekleme çalışmaların azlığı göz önüne alındığında olağan seyrettiği düşünülmektedir. Kavramı, yapıyı tanımlamak etkileyen değişkenleri belirlemek, geliştirme veya koruma adına eylemleri işe koşmak değerli bir çabadır. Bunun yanında mevcut durumun yani çocukların olağan iyi oluş düzeylerini bilmek, ara ara bunların verisini toplamak yapılan çalışmaların etkililiğini belirlemeye katkı sunabilir.

Araştırma kapsamında altıncı alt problem olarak, alanyazında fikir birliğinin sağlanmadığına yönelik ağırlıklı bir görüşün (Pollard & Lee, 2003, Gillett-Swan vd., 2015) olduğu iyi oluşun ele alınış biçimleri incelenmiştir. Türkiye’de ilkokul öğrencilerine yönelik yapılan iyi oluş çalışmalarında kavramın; psikolojik iyi oluş, öznel iyi oluş, psikolojik ve duygusal iyi oluş, bağlanma, duygular ve beklentiler, sosyal duygusal iyi oluş, zihinsel iyi oluş, mutluluk ve psiko sosyal durum olarak incelendiği görülmektedir. İyi oluş kavramının ele alınış biçimlerinin bazen benzer veya aynı olmasına rağmen farklı tanımların kapsamına girdiğini söylemek mümkündür. Örneğin öğrencilerin duygularının ortaya koyulmaya çalışıldığı çalışmalarda iyi oluşun “psikolojik” (İlhan & Gümüüşdağ, 2022), “öznel” (Ayan, 2019), “psikolojik-duygusal” (Erol, 2022) olarak, olumsuzluğa direnç geliştirme becerisinin “zihinsel” (Haffejee vd., 2022), “psikolojik-duygusal” (Başaran vd., 2020) olarak, olumlu duyguların ise “mutluluk” (Calp, 2020) , “öznel” (Bozgün & Akın-Kösterelioğlu, 2021) olarak ele alındığı görülmektedir. 1974-1992 yıllarında çocuk esenliğine dair alan yazını inceleyen bir araştırmanın sonucu çocuk gelişimi araştırmalarına sıklıkla konu olmasına rağmen, iyi oluş tanımının uluslararası alanyazında da tutarsızlıklar içerdiğini (Pollard ve Lee, 2003) ortaya koymaktadır. İyi oluş adına geliştirilen daha tutarlı bir disiplinler arası odaklanma çocuklar da dahil olmak üzere bireyin ihtiyaçlarının daha doğru bir şekilde karşılanabilmesini sağlar (Gillett-Swan vd., 2015). İyi oluş kavramının ortak bir tanıma ulaşabilmesi geçerli, işlevsel ölçülebilir bir koruma ve geliştirme müdahalesini sağlayabilir.

İncelenen araştırmaların sonuçlarına yönelik çıkarımlar araştırmanın yedinci alt problemi olarak ele alınmıştır. İyi oluşun; ebeveyn tutumundan, kardeş ilişkilerinden, öğretmen-öğrenci ilişkilerinden, arkadaşlık ilişkilerinden, araştırmacı-çalışma grubu bağından, okulda değerli hissetme duygusundan, okulda fiziksel imkânların olmasından, okulda kuralların olmasından, okul ortamının saygı içermesinden, sosyal duygusal gelişimin yeterliğinden ve okulda nezaket olmasından, psikolojik sağlamlıktan etkilendiği belirlenmiştir. İyi oluşla ilgili Türkçe’ye uyarlanan veya Türkçe geliştirilen ölçeklerin uygun oldukları ve ilkokul öğrencileri için kullanılabileceği görülmüştür. Covid-19’un öğrencilerinin iyi oluşlarına negatif yönde bir etkisi olduğu, farkındalık temelli beden eğitimi programının iyi oluşla ilişkisinin bulunmadığı belirlenmiştir. İlgili çalışmaların kavrama ve örnekleme yönelik tek olması kısıtlayıcı bir genellemeye neden oluyor olabilir. Bağlanma temelli psikososyal program ile iyi oluşun kısıtlı bir ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Bu tarz eğitimlerin sayısının artırılması, zamana yayılması eğitimin tüm paydaşlarının sürece dâhil edilmesi, benzer çalışmaların artırılması sonuçlarda farklı etkilere yol açabileceğini düşündürmektedir.

Araştırma sonuçları ile ilgili önerilerin yönelimi araştırmanın sekizinci alt problemi olarak ele alınmıştır. Sosyal-duygusal gelişime odaklanmak, araştırmacının sahaya tekrar dönmesi, çocukları dinlemek, pozitif psikolojiye yönelik öğretmen eğitimleri gerçekleştirmek, problem davranışın kaynağını bulmak, okulda sosyal laboratuvar kurmak, farkındalık eğitimine çocuklar haricinde diğer eğitim paydaşlarını dâhil etmek, işbirliğini araç yerine amaç olarak ele almak, okulda nezaket programı geliştirmek ve uygulamak, çocukların iyi oluşlarını önemsemek, barışçıl ve mutlu okul oluşturmaya çalışmak ve uyarlanan-geliştirilen ölçeklerin kullanılması incelenen

araştırmaların çocukların iyi oluşuna yönelik geliştirdikleri öneriler olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocukların rol model aldıkları, öğretmenler ve ailelere onların iyi oluşlarına odaklanmak, problemlerle nasıl baş edebildiklerini gözlemek onları örnek alan öğrenciler açısından önemli olabilir. İyi oluşu korumaya geliştirmeye yönelik programların, üzümlerin sürdürülebilirliğinin ğrenci çevresinden etkilenebileceği düşünülmektedir. Uzun süreli takibe dayalı programları geliştirmek önemli olabilir. Öğrencilerin iyi oluş takiplerine MEBBİS'te yer verilebilir. Okulda beden dilini özümleyen yapay zekâlar aracılığıyla öğrencilerin duygularına yönelik tespitler, takipler ve müdahaleler geliştirilebilir ve gelecek araştırmalara dahil edilebilir.

İncelenen çalışmalarda karşılaşılan iyi oluşa dair tanımlar, ölçümler ve göstergelerin çeşitlilik göstermesi, aynı ölçeklerin farklı tanımlara hizmet etmesi incelemenin yürütülmesinde kafa karışıklığına neden olmuştur. Bu araştırmadan elde edilen bulgular, sınırlılıklar göz önünde bulundurularak çocukların iyi oluşuna ilişkin önemli boşluklara dikkat çekmekte, gelecek çalışmalara önerilerde bulunmaktadır.

4.1. Sınırlılıklar

- Bu çalışmanın bulguları doğrudan Türkiye'de öğrenim gören ilkokul öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmalar ile sınırlıdır.
- Çalışmaların az sayıda olması ve nitel, nicel, karma desenlerden oluşması nedeniyle analiz nitel yöntemle sınırlandırılmıştır.

4.2. Geleceğe Yönelik Araştırma nerileri

- Karma desen çalışmalarına daha fazla yer verilebilir.
- Çocukların iyi oluşunda sosyo-kültürel faktörler ele alınabilir.
- Çocukların iyi oluşunda ilkokul ğretmenlerinin iyi oluşlarının etkisine bakılabilir.
- Çocukların ebeveynlerinin iyi oluşlarının çocukların iyi oluşlarına katkısı araştırılabilir.
- Nitel çalışmalarda kullanılan araçların çeşitliliği ve sayısı artırılabilir.
- Türkçe'ye uyarlanan veya Türkçe geliştirilen ölçeklerin sayısı arttırılabilir.
- Covid-19 nedeniyle çocuklarda iyi oluşa ilişkin geliştirilen farkındalığın, müdahale yerine önleyici olabilmesi için konu ile ilgili çalışmaların sürdürülmesi sağlanabilir.
- Farklı veya benzer nesnel ölçütlere sahip öğrencilerin iyi oluşlarındaki benzerlik veya farklılıkların gerekçeleri araştırılabilir.
- Çocuklarla sürdürülen çalışmalarda ebeveyn onam formunun yanında, süreçte öğrencinin hissettiklerine ve ileride araştırmacıdan beklentilerine ilişkin bir form doldurmaları istenebilir.

KAYNAKÇA

Akın, A., Yılmaz, S., zen, Y., Raba, S. & zhan, Y. (2016). Stirling ocuklar için duygusal ve psikolojik iyi oluş leği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliği. H. İ. Sağlam ve diğerleri (Ed.), *V. Sakarya'da Eğitim Araştırmaları Kongresi*, bildiri kitabı içinde (ss. 74-79). Sakarya Üniversitesi.

Alpay, M. R. (2021). *Farkındalık temelli beden eğitimi derslerinin ilkokul 3. ve 4. Sınıf ğrencilerinin bilinçli farkındalık ile duygusal ve psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerine etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.

Ayan, T. (2019). *Assessing childrens subjective well-being in a school context*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Boğaziçi Üniversitesi.

Azorín, C. (2020). Beyond COVID-19 supernova. Is another education coming? *Journal of Professional Capital and Community*, 5(3/4), 381–390.

- Bademci, H. Ö., Warfa, N., Bağdatlı-Vural, N., Karadayı, E. F., Yurt, S., & Karasar, Ş. (2020). Teachers' perceptions of an attachment-informed psychosocial programme for schoolchildren with social and emotional problems in Istanbul, Turkey: theory & practice. *Journal of Social Work Practice*, 34(1), 53–65. doi:10.1080/02650533.2019.1611550
- Başaran, M., Erol, M., & Yılmaz, D. (2020). Öğrencilerinin psikolojik sağlıkları ile duygusal ve psikolojik iyi oluşlukları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 290–303. doi:10.21733/ibad.798643
- Birmaher, B., Brent, D. A., Chiappetta, L., Bridge, J., Monga, S. & Baugher, M. (1999). Psychometric properties of the Screen for Child Anxiety Related Emotional Disorders (SCARED): a replication study. *Journal of the American Academy of Child And Adolescent Psychiatry*, 38(10), 1230–1236.
- Bozgün, K., & Kösterelioğlu, M. A. (2020). İlköğretim öğrencileri için okulda öznel iyi oluş ölçeğini türkçeye uyarlama çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 9(2), 884-897.
- Bozgün, K., & Akın-Kösterelioğlu, M. (2021). The roles of social-emotional development, academic grit and subjective well-being in primary school students' reading-writing motivation. *Reading Psychology*, 42(8), 836–857. doi:10.1080/02702711.2021.1955782
- Buchanan, D., Hargreaves, E. & Quick, L. (2022). Schools closed during the pandemic: revelations about the well-being of 'lower-attaining' primary-school children. *Education* 3–13, 1-14. doi:10.1080/03004279.2022.2043405
- Calp, Ş. (2020). Peaceful and happy schools: How to build positive learning environments? *International Electronic Journal of Elementary Education*, 12(4), 311–320. doi: 10.26822/iejee.2020459460
- Courtwright, S. E., Le Pard, A., & Jones, J. (2022). Emotional wellbeing in adolescents living with chronic conditions: a metasynthesis of the qualitative literature. *Journal of Adolescent Health*, 70 (6), 864–876. doi:10.1016/j.jadohealth.2021.12.020
- Creswell, J.W. (2006). *Understanding mixed methods research*, (Chapter 1). http://www.sagepub.com/upm-data/10981_Chapter_1.pdf
- Çakmakci, F. (2004). *The validity and reliability study of screening instrument for anxiety disorders in children*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kocaeli Üniversitesi.
- Dedeoğlu, H., Baş, Ö., Kesik, C. & Çelik, S. (2021). Elementary school teachers' experiences of information and communication technologies during covid19 pandemic. *Journal of History School*, 51, 1119–1142. doi:10.29228/Joh.49832
- Diener E. (2009). Subjective Well-Being. E. Diener (Ed.), *The Science of Well-Being* içinde (11–58 s.). Social Indicators Research Series, 37. Springer. doi:10.1007/978-90-481-2350-6_2
- Dubale, Y. G. & Mekonen, A. A. (2022). The well-being of children in a single-mother headed family: a case of Debre Tabor, *Ethiopia*. *African Journal of Social Work*, 12(2), 21–28.
- Duckworth, A. (2019). *Azim: Sabır, tutku ve kararlılığın gücü* (2. Baskı). (Ö., Taner, Çeviri). Pegasus.
- Erden-Basaran, Ö. (2021). Protecting refugee students' wellbeing after research. *International Journal of Qualitative Methods*, 20. doi:10.1177/16094069211025892
- Erikson, E., H. (1993). *Childhood and society*. W. W. Norton.

- Erol, M. (2022). *İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin arkadaşlığa yükledikleri anlamlar doğrultusunda geliştirilen eğitim programının arkadaşlık, akran ilişkileri ve psikolojik iyi oluşa etkisi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Fanchini, A., Jongbloed, J. & Dirani, A. (2019). Examining the well-being and creativity of schoolchildren in France. *Cambridge Journal of Education*, 49(4), 391–416. doi:10.1080/0305764X.2018.1536197.
- Fullan, M. & Gallagher, M. J. (2020). *The devil is in the details: System solutions for equity, excellence, and student well-being*. Dallas: Corwin.
- Gilbert, D. T. (2006). *Stumbling on happiness* (1st ed.). New York: A. A. Knopf.
- Gillett-Swan, J. K. & Sargeant, J. (2015). Wellbeing as a process of accrual: Beyond subjectivity and beyond the moment. *Social Indicators Research*, 121(1), 135–148. doi:10.1007/s11205-014-0634-6
- Goldberg, J. M., Clarke, A. M., Klooster, P. M. ten, Schreurs, K. M. & Bohlmeijer, E. T. (2019). Wellbeing and social safeness questionnaire (WSSQ): Initial psychometric assessment of a short digital screening instrument for primary school children. *Cogent Education*, 6(1), 1–13. doi:10.1080/2331186X.2019.1597411
- Gündoğan, A. & Akar, C. (2019). Happiness scale at school for primary school students: validity and reliability study. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 3(1), 61–75.
- Haffejee, S., Vostanis, P., O'Reilly, M., Law, E., Eruyar, S., Fleury, J. & Getanda, E. (2022). Disruptions, adjustments and hopes: The impact of the COVID-19 pandemic on child well-being in five Majority World Countries. *Children & Society*, 37(1), 8–28. doi:10.1111/chso.12563
- Hill, J. L., Kern, M. L., Seah (余伟忠), W. T. & Jan van Driel, J. (2021). Feeling good and functioning well in mathematics education: exploring students' conceptions of mathematical well-being and values. *ECNU Review of Education*, 4(2), 349–375. doi:10.1177/2096531120928084
- İlhan, A., & Gümüşdağ, H. (2022). An investigation of psychological well-being of primary school athlete students. *International Online Journal of Education and Teaching*, 9(4), 1672–1678.
- İslamoğlu, G., & Börü, D. (2007). Esenlik (well-being) ve çatışmayı ele alış tarzı. *Öneri Dergisi*, 7(27), 61–82. doi:10.14783/maruoneri.684716
- Jørring, A. H., Bølling, M., Nielsen, G., Stevenson, M. P. & Bentsen, P. (2020). Swings and roundabouts? Pupils' experiences of social and academic well-being in education outside the classroom. *Education 3–13*, 48(4), 413–428.
- Kandemir, O. (2017). Refah göstergeleri bağlamında türkiye'de iller arası iç göç hareketlerinin analizi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 275–288.
- Kanonire, T., Federiakin, D. A., & Uglanova, I. L. (2020). Multicomponent framework for students' subjective well-being in elementary school. *School Psychology*, 35(5), 321–331. doi:10.1037/spq0000397
- Kaya Memiş, A., & Oğuz Duran, N., (2019). İlkokul öğrencilerinde okul nezaket algısı ve psikolojik ve duygusal iyi oluş arasındaki ilişkisinin incelenmesi. *İlköğretim Online (elektronik)*, 18(4), 1671–16. doi:10.17051/ilkonline.2019.632917

- Keyes, C. L. M. (1998). Social well-being. *Social Psychology Quarterly*, 61(2), 121–140. doi:10.2307/2787065
- Keyes, C. L. M. (2005). Mental illness and/or mental health? Investigating axioms of the complete state model of health. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 73(3), 539–548. doi:10.1037/0022-006X.73.3.539
- Lasserson, T. J., Thomas, J. & Higgins, J. P. T. (2019). Starting a review. J. P. T. Higgins, J. Thomas, J. Chandler, M. Cumpston, T. Li, M.J. Page ve V.A. Welch (Eds.), *Cochrane handbook for systematic reviews of interventions* (2. Baskı, s.3–12) içinde. UK: Wiley-Blackwell.
- Lewinsohn, P. M. & Amenson, C. S. (1978). Some relations between pleasant and unpleasant mood-related events and depression. *Journal Of Abnormal Psychology*, 87(6), 644–654. doi:10.1037/0021-843X.87.6.644
- Liddle, I. & Carter, G. F. (2015). Emotional and psychological well-being in children: the development and validation of the Stirling Children’s Well-being Scale. *Educational Psychology in Practice*, 31(2), 174–185. doi:10.1080/02667363.2015.1008409
- Liu, W., Tian, L., Huebner, E. S., Zheng, X., & Li, Z. (2015). Preliminary development of the Elementary School Students’ Subjective Well-Being In School Scale. *Social Indicators Research*, 120(3), 917–937.
- Long, R. F., Huebner, E. S., Wedell, D. H., & Hills, K. J. (2012). Measuring school-related subjective well-being in adolescents. *The American Journal of Orthopsychiatry*, 82(1), 50–60. doi:10.1111/j.1939-0025.2011.01130.x
- Margetts, K. (2003). Children bring more to school than their backpacks: Starting school down under. *European Early Childhood Education Research Journal*, 11(1), 5–14. doi:10.1080/1350293X.2003.12016701
- McDade-Montez, E., Wallander, J., Elliott, M., Grunbaum, J. A., Tortolero, S., Cuccaro, P. & Schuster, M. A. (2015). Tv viewing, perceived similarity, coviewing, and mental well-being among African American, Latino, and White Children. *Journal of Early Adolescence*, 35(3), 329–352. doi:10.1177/0272431614531655
- McNeely, C. A., Nonnemaker, J. M., & Blum, R. W. (2002). Promoting school connectedness: Evidence from the National Longitudinal Study of Adolescent Health. *Journal of School Health*, 72(4), 138–146. doi:10.1111/j.1746–1561.2002.tb06533.x
- Mealings, K. (2022). A scoping review of the effects of classroom acoustic conditions on primary school children’s physical health. *Acoustics Australia*, 50, 373–381. doi:10.1007/s40857-022-00271-8
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook* (2. Baskı). Sage Publications.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programı*. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=443>
- Newman, M. & Gough, D. (2020). Systematic reviews in educational research: methodology, perspectives and application. O. Zawacki-Richter, M. Kerres, S. Bedenlier, M. Bond, K. & Buntins (Eds.), *Systematic reviews in educational research: Methodology, perspectives and application* (s. 3–22) içinde. Springer VS. doi:10.1007/978-3-658-27602-7

- Oberle, E., Schonert-Reichl, K. A., & Zumbo, B. D. (2011). Life satisfaction in early adolescence: Personal, neighborhood, school, family, and peer influences. *Journal Of Youth And Adolescence*, 40(7), 889–901. doi:10.1007/s10964-010-9599-1
- Oberle, E., (2018). Early adolescents' emotional well-being in the classroom: the role of personal and contextual assets. *Journal of School Health*, 88(2), 101–111. doi:10.1111/josh.12585
- Oishi, S., Diener, E., Lucas, R. E. & Suh, E. M. (2009). Cross-cultural variations in predictors of life satisfaction: Perspectives from needs and values. *Culture and well-being*, 38, 109–127. doi:10.1007/978-90-481-2352-0_6
- Onwuegbuzie, A. J. ve Leech, N. L. (2004). Enhancing the interpretation of “significant” findings: The role of mixed methods research. *The Qualitative Report*, 9(4): 770–792. doi:10.46743/2160-3715/2004.1913
- Özdemir, Y., Hiğde, A. Y., & Sağkal, A. S. (2021). İlkokul çocukları için okul mutluluğu ölçeği'nin (İÇİOMÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(231), 111-127. doi:10.37669/milliegitim.745320
- Pollard, E. L. & Lee, P. D. (2003). Child well-being: A systematic review of the literature. *Social Indicators Research*, 61(1), 59–78. doi:10.1023/A:1021284215801
- Powell, M. A., McArthur, M., Chalmers, J., Graham, A., Moore, T., Spriggs, M. & Taplin, S. (2018). Sensitive topics in social research involving children. *International Journal of Social Research Methodology*, 21(6), 647–660. doi:10.1080/13645579.2018.1462882
- Requena, F. (2016). Rural-urban living and level of economic development as factors in subjective well-being. *Social Indicators Research*, 128, 693–708. doi:10.1007/s11205-015-1051-1
- Santa-Cruz, C., Espinoza, V., Donoso, J., Rosas, R., & Badillo, D. (2022). How did the pandemic affect the socio-emotional well-being of Chilean schoolchildren? A longitudinal study. *School Psychology*, 37(1), 85–96. doi:10.1037/spq0000493
- Senemoğlu, N. (2018). *Gelişim öğrenme ve öğretim* (26. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H., (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Sweeney, P. D., Shaffer, D. E. & Golin, S. (1982). Pleasant events, unpleasant events, and depression. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43(1), 136–144. doi:10.1037/0022-3514.43.1.136
- Taskiran, A. (2021). Psycho-social and educational dimension of the COVID-19 lockdown for elementary school students. *Journal of Educational Technology & Online Learning*, 4(4), 562–575. doi:10.31681/jetol.1015191
- Thompson S. & Aked J. (2009). A guide to measuring children's well-being. Backing the Future: Practical guide 2.
- Tuukkanen, T. & Pekkarinen, E. (2022). Children's experiences of a good environment and its future—Developing theoretical framework for children's wellbeing. *Children & Society*, 00, 1–16. doi:10.1111/chso.12595
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2021). Yaşam memnuniyeti araştırması (Yayın no. 45832).
- Veenhoven. R. (2021). Happy Life Years in 160 nations 2010-2019.

- Viner, R., Russell, S., Saulle, R., Croker, H., Stansfield, C., Packer, J., Nicholls, D., Goddings, A.,L., Bonell, C., Hudson, L., Hope, S., Schwalbe, N., Morgan, A., & Minozzi, S., (2022). School Closures During Social Lockdown and Mental Health, Health Behaviors, and Well-being Among Children and Adolescents During the First COVID-19 Wave A Systematic Review. *JAMA Pediatr*, 176(4), 400-409. doi:10.1001/jamapediatrics.2021.5840
- Weinstein, L. (1982). Positive contrast as due to happiness. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 19(2), 97–98. doi:10.3758/BF03330051
- Wilson, W. (1967). Correlates of avowed happiness. *Psychological Bulletin*, 67(4), 294–306. doi:10.1037/h0024431
- Wilson, R. S. & Matheny, A. P. (1983). Assessment of temperament in infant twins. *Developmental Psychology*, 19(2), 172–183. doi:10.1037/0012-1649.19.2.172
- Yotyodying, S., Wild, E. & Schwinger, M. (2021). The detrimental role of punitive parenting in psychological well-being of children with learning disabilities: A longitudinal study. *Educational Psychology*, 41(8), 1041–1060. doi:10.1080/01443410.2020.1863918

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In this study, a systematic review was conducted to examine the literature focused on the well-being of primary school students in Turkey. The research included theses and articles that addressed the well-being of primary school children and were written using qualitative, quantitative, and mixed methods.

Methods

In this study, the literature on the well-being of primary school students studying in Turkey was systematically reviewed (Lasserson et al., 2019). In order to ensure consistency among the researchers who conducted the study, a review criteria chart was created prior to the review. The chart included the purpose of the study, information sources, research method, inclusion and exclusion criteria. In line with the determined criteria and without time constraints, openly accessible articles and theses conducted directly with primary school children in Turkey, were scanned and studies that were duplicated or did not meet the determined criteria were excluded from the accessed studies. After the literature narrowing process, it was decided that 15 studies were suitable; thereafter coding studies were carried out and the results were synthesized and reported (Newman & Gough, 2020).

Results

Studies conducted in Turkey on the well-being of primary school students:

- Gained importance in 2019–2022 and 2021,
- Mostly carried out in provincial and district centers,
- The sample or study groups are generally in the 3rd and 4th grade of primary school or in the age range of the relevant grades (+8),
- The data collection tools utilized to determine various levels of well-being;
  - To determine the level of psychological well-being: Semi-structured interview form, "Stirling Emotional and Psychological Well-Being Scale for Children"
  - To determine the level of subjective well-being: "Stirling Emotional and Psychological Well-Being Scale for Children", "Subjective Well-Being Scale at School" and semi-structured interview form,

To determine the level of social-emotional well-being: Semi-structured interview form,

- To determine the level of well-being: Unstructured interview form,
  - To determine the level of mental well-being: Diary and interview forms,
  - To determine the level of emotional well-being: "Screening Scale for Anxiety Disorders in Children" and interview forms,
- To determine the level of happiness: "Happiness at School Scale", "Happiness at School Scale for Primary School Children" and semi-structured interview forms were used,

- Psychology discipline research is predominant,
- Subject areas; identifying variables affecting well-being, well-being and academic achievement, developing well-being, protecting well-being, defining well-being and well-being and school,
- The ways of addressing the concept of well-being; psychological well-being, subjective well-being, psychological and emotional well-being, attachment, emotions and expectations, social emotional well-being, mental well-being, happiness and psychosocial status,
- Well-being has no relationship with mindfulness-based physical education program, a positive relationship with parental attitude, sibling relationships, teacher-student relationships, friendship relationships, researcher-student group bond, feeling valued at school, having physical facilities at school, having rules at school, having respect in the school environment, social emotional development, kindness at school and psychological resilience, a limited relationship with attachment-based psychosocial program and a negative relationship with Covid-19,
- The suggestions developed as a result of the study were; teacher characteristics, focusing on social-emotional development, returning the researcher to the field, listening to children, teacher training for positive psychology, finding the source of problem behavior, establishing a social laboratory at school, including other educational stakeholders other than children in awareness training, considering cooperation as a goal, using adapted and developed scales, developing and implementing a kindness program at school, caring about children's well-being, creating a peaceful and happy school.

Discussion and Conclusion

The reason for the increase in the number of studies in 2021 may be the problems caused by the Covid-19 (Azorin, 2020) pandemic, which is seen as a big starburst (supernova) in education. It can be said that it is important to examine the effect of where students live on their well-being and to reveal the variables that can contribute to children's well-being.

Considering that first graders who are new to primary school struggle with various difficulties such as adapting to school, the presence of academic expectations compared to preschool, and getting used to a new social environment (Margetts, 2003), it is valuable to address children's well-being in this period cross-sectionally or longitudinally from here on.

Evaluating the data on the research topic, the method to be used, and how they are affected by the research process and how they feel afterwards may be as important as the permission obtained from the children's families before the research.

It is possible to say that the studies are predominantly based on the student's declaration and subjective measurements and that objective criteria are rarely included. It is thought that in the future, especially in studies conducted with children, students' health, physical and economic objective measures should also be evaluated.

In studies conducted with primary school students in Turkey, it is seen that "psychological well-being, social-emotional well-being, emotional well-being, mental well-being, happiness and well-being" are tried to be measured and defined through scales. In the international literature, well-being is defined as psychological (Yotyodying et al., 2021), social, academic (Jørring et al., 2020), subjective (Kanonire et al., 2020), emotional (Oberle, 2018), life satisfaction (Oberle et al., 2011), well-being (Fanchini et al, 2019), mental (McDade-Montez et al., 2015), socio-emotional (Santa-Cruz et al., 2022) and mathematical (Hill et al., 2021) concepts. It is thought that increasing the number of studies addressing well-being with different dimensions will enable the intersections and distinctions of concepts to be seen and developed more clearly over time.

In the analyzed studies, it was observed that although the way in which the concept of well-being was handled was similar or in the same structure, the researchers stated that it served different definitions. In the literature, there is a predominant view that there is no consensus on the way the concept of well-being is handled (Pollard & Lee, 2003, Gillett-Swan et al., 2015). It is thought that a common definition of the concept of well-being should be considered as it can provide a valid, functional, measurable protection and development intervention.